

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти
«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ ВИРОБНИЦТВУ»**

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

14 квітня 2023 року

Біла Церква

2023

УДК 378-053.6:63:001:636.09(063)

Молодь – аграрній науці і виробництву. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 14 квітня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 211 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Зубченко В.В., канд. екон. наук, доцент.
Власенко С.А., д-р вет. наук, професор.
Шаганенко Р.В., канд. вет. наук, доцент.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (14 квітня 2023 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нефрология и урология собак и кошек/ под ред. Джона Байнбриджа и Джонатана Эллиота/ пер. с англ. Е. Махиянова. М.: «АКВАРИУМ ЛТД», 2003. 272 с., илл.
2. Чандлер Э.А., Гаскелл К.Дж, Гаскелл Р.М. Болезни кошек / пер. с англ. М.: АКВАРИУМ ЛТД. 2002. 696 с., илл.
3. Dittrich S., Yordi L.M., de Mattos A.A. The value of serum-ascites albumin gradient for the determination of portal hypertension on the diagnosis of ascites. *Hepatogastroenterology*. 2001. 48. P. 166–168.
4. Gall bladder mucoceles in Border Terriers/ F. Allerton et al. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2018. 32. P. 1618–1628.
5. Andersson M., Sevelius E. Breed, sex and age distribution in dogs with chronic liver disease: a demographic study. *Journal of Small Animal Practice*. 1991. 32. P. 1–5.
6. Chronic hepatitis in the English Springer Spaniel: clinical presentation, histological description and outcome/ N.H. Bexfield et al. *The Veterinary Record*. 2011. 169. 415 p.
7. Breed, age and gender distribution of dogs with chronic hepatitis in the United Kingdom/ N.H. Bexfield et al. *The Veterinary Journal*. 2012. 193. P. 124–128.
8. Spontaneous course of biliary sludge over 12 months in dogs with ultrasonographically identified biliary sludge/ S.M. De Monaco et al. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2016. 30. P. 771–778.

УДК: 636.8.09:616.6:619

МАЙСЮРА О.А., магістрант

Науковий керівник – **ГАРЬКАВИЙ В.О.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ТА ТЕРАПІЯ УРОЛОГІЧНОГО СИНДРОМУ У КОТІВ ЗА СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ

У роботі наведені результати досліджень за урологічного синдрому у котів. Проведено біохімічне, морфологічне дослідження крові, біохімічне та мікроскопічне дослідження сечі, загальноклінічне дослідження, УЗД, рентгенографія. Проведено ідентифікацію кристалів та запропоновано відповідну терапію.

Ключові слова: цистит, урологічний синдром, сечокам'яна хвороба, постренальна гіперазотемія, мікроскопічне дослідження сечі, біохімічне дослідження крові та сечі, дієтотерапія.

Захворювання сечовивідних шляхів у котів з подальшим порушенням їх функцій часто зустрічаються у ветеринарній практиці. Оскільки сечові шляхи, крім видільної функції, грають життєво важливу роль у підтриманні обміну речовин та гемопоезу, постановка правильного діагнозу, призначення адекватного лікування є важливими завданнями [1].

Тверді конкременти, що утворюються в тракті, називаються уралітами. При ідентифікації кристалів у сечі часто спостерігається хімічна реакція при зберіганні сечі, тому наявність кристалів не можна використовувати для остаточної постановки діагнозу. Діагноз підтверджують тільки після діагностичної візуалізації. Рентгенконтрастні і неконтрастні уrolіти дрібного діаметру не завжди видно на знімках, тому інколи застосовують подвійні знімки та додають контрастні речовини в кров для візуалізації вже після виведення нирками [1, 2].

Коли на рентгенограмі присутні струвітні камені в сечовому міхурі як правило вони можуть бути присутніми і у нирках. Тактика терапії залежить від: типу уrolітів, локалізації, клініки. Наявність уrolітів у сечовивідних протоках може викликати різноманітну симптоматику, часто можуть бути непомічені власниками. Це стосується котів, акт сечовиділення яких відбувається на вулиці. Симптоми не завжди специфічні для уrolітіазу, вони можуть бути характерні і для інших хвороб сечовивідного тракту, хвороб нирок. Диференціацію проводять від інфекційного циститу, пухлини, сторонні тіла та інші причини запалення або закупорка [3-4].

Присутність мікрофлори є основною причиною гематурії, полакіурії та дизурії, проте не завжди клінічно проявляється.

Ідіопатичний цистит кішок (ІЦК) – це запалення слизової оболонки сечового міхура

неінфекційного генезу, що характеризується утворенням крововиливів, виразок на оболонці. Проведені наукові дослідження доводять, що ідіопатичний цистит є наслідком складних взаємовпливів із залученням стінки міхура, нервової системи та надниркових залоз, і сильно залежить від факторів психоемоційних. Патолофізіологія даного виду циститу є ідіопатичною, але, відомо, що вона пов'язана з порушеннями в багатьох системах організму, включаючи сечовий міхур, нервову систему, гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникову вісь [5].

Метою роботи було: вивчити причини, поширення патології урологічного синдрому у котів, інформативну симптоматику, функціональний стан нирок у хворих та здорових, вивчити інформативні маркери розвитку патології, вивчити ефективність різних методів терапії та профілактики.

Методи дослідження – статистичні, клінічні, біохімічні – (глюкози, загального білка, альбумінів, холестеролу, креатиніну, сечовини, активності АЛТ, АСТ, дослідження сечі в тому числі й мікроскопічне), діагностична візуалізація (УЗД, рентген).

Результати досліджень. Загальну кількість досліджених тварин (n=30), розділено на групи, залежно від етіології та симптомів, яку виявили за результатами дослідження. Перша група – клінічно здорові (n=5); друга – хворі на цистит який виникав на фоні сечокам'яної хвороби (n=18); третя – ідіопатичний цистит (n=7).

Рівень сечовини у клінічно здорових котів коливався в межах від 5,6 до 11,7 ммоль/л, у хворих різниця була вищою (p<0,05) та коливалась в межах від 7,9 до 19,3 ммоль/л. У котів в яких виявляли часткову та повну обтюраторію сечовивідних шляхів рівень був від 14,7 до 39,4 ммоль/л та різниця була вірогідною (p<0,001), порівняно з тими у яких не виявляли закупорку. Різниця рівня креатиніну в сироватці крові у котів хворих без ознак обтюраторії уретри була не вірогідною. Порівняно з котами у яких спостерігали ознаки закупорки рівень був значно більшим (p<0,001), і коливався в межах від 207 до 468 мкмоль/л. (позаниркова гіперазотемія). У самок рідше спостерігається закупорка уретри, тому азотемія не спостерігається. Основною причиною закупорки у самок є наявність конкрементів відповідного розміру.

Для біохімічного моніторингу сечі використовували напівкількісні індикаторні стрічки. В усіх тварин з уролітіазом виявляли лейкоцитурію, в поодиноких випадках присутність нітритів у сечі, що вказує на наявність мікрофлори у сечовивідних шляхах, проте за відсутності нітритів бактеріальну мікрофлору інколи виявляли за мікроскопії. Бак посів на мікрофлору сечі не завжди можна провести в зв'язку з особливостями її відбору, а саме, необхідність цистоцентезу.

Завжди виявляли протеїнурію та гематурію Рівень рН коливається від лужного до кислого, та відрізняється типом кристалів. В лужній як правило виявляли струвіти, в кислій оксалати, урати, цистини та інші.

Візуальну діагностику осаду сечі проводили центрифугуванням з подальшим суправітальним фарбуванням REASTAIN URINE, що дозволяє детально розглянути структури, циліндри, тип епітелію. У 60% виявляли як правило струвіти, при цьому рН сечі була від нейтральної до лужної. Для лікування та профілактики даної патології призначали дієту URINARY або харчову добавку UrinoMet. За оксалатного уролітіазу призначали дієту Renal. Додатково для лікування використовували мелоксікам в дозі 0,2-0,3 мг/кг до 5 діб. Для подальшого тривалого лікування використовували FURINAID plus [6, 7].

Терапію асоційовану з СКХ та закупоркою уретри проводили за допомогою катетеризації з промиванням сечового міхура, а у разі необхідності проводили хірургічне видалення конкрементів.

За циститу на фоні порушення обміну речовин СКХ, окрім медикаментозної та симптоматичної терапії доцільно застосовувати дієтотерапію. У котів певних порід СКХ може протікати в молодому віці без клінічних ознак, проте за інструментальної діагностики можна виявити порушення функції нирок. Необхідно проводити мікроскопію сечі для ранньої діагностики патології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нефрологія и урологія собак и кошек/ под ред. Джона Байнбриджа и Джонатана Эллиота; пер. с англ. Е. Махиянова. М.: «АКВАРИУМ ЛТД», 2003. 272 с, илл.

2. Чандлер Э.А., Гаскелл К.Дж, Гаскелл Р.М. Болезни кошек /пер. с англ. М.: АКВАРИУМ ЛТД. 2002. 696 с., илл.
3. Buffington C.A., Westropp J.L., Chew D.J., Bolus R.R. Clinical evaluation of multimodal environmental modification (MEMO) in the management of cats with idiopathic cystitis. J Feline Med Surg. 2006. 8(4). P. 261–8.
4. Buffington C.A., Westropp J.L., Chew D.J., Bolus R.R. Risk factors associated with clinical signs of lower urinary tract disease in indoor-housed cats. J Am Vet Med Assoc. 2006. 228(5). P. 722–5.
5. A study of environmental and behavioural factors that may be associated with feline idiopathic cystitis / M.E. Cameron et al. J Small Anim Pract. 2004. 45(3). P. 144–7.
6. Gunn-Moore D.A., Shenoy C.M. Oral glucosamine and the management of feline idiopathic cystitis. J Fel Med Surg. 2004. 6(4). P. 219–25.
7. Hostutler R.A., Chew D.J., DiBartola S.P. Recent concepts in feline lower urinary tract disease. Vet Clin North Am Small Anim Pract. 2005. 35(1). P. 147–70.

УДК 636.2.09:618.1:619

ГАГАРІН Д.Д., студент

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СИСТЕМА COWMANAGER У ВЕТЕРИНАРНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Належне управління стадом та ветеринарне забезпечення є важливими складовими для успішного ведення та інтенсивного розвитку скотарства. На сьогодні існують різні способи контролю за здоров'ям тварин, проте усе частіше застосовуються комп'ютеризовані системи. Однією з таких є голландська система «CowManager», що дозволяє у реальному часі відслідковувати стан здоров'я тварин та їх фертильність, завдяки чому можлива вчасна профілактика хвороб та підвищення ефективності відтворення стада у господарстві.

Ключові слова: корови, CowManager, управління стадом.

Менеджмент у ветеринарній медицині є самостійною складовою професійної діяльності лікаря, що спрямована на досягнення певних цілей шляхом економного і раціонального використання часу, ресурсів та інших засобів, спрямованих на розвиток та вдале керування господарством. У сучасному молочному скотарстві гостро стоїть питання забезпечення належного контролю за станом здоров'я тварин, їх комфорту та благополуччя, дотримання технології утримання, годівлі та доїння з метою підвищення їх продуктивності та відтворної здатності.

Метою роботи є визначення ефективності застосування голландської системи управління та моніторингу стада «CowManager» на базі господарства ПП «Агрофірма «Розвложжя», Сквирського району Київської області, на голштинських коровах дійного стада із середнім надоєм близько 9000 кг молока на рік. Вона дозволяє цілодобово у реальному часі відслідковувати стан здоров'я тварин та їх фертильність і попереджувати розвиток

Система має наступні складові:

1) Вушний датчик (сенсор), що розміщується на лівому вусі тварини та реєструє її поведінку (інтенсивність споживання корму, жувальні рухи, моціон, вушну температуру, початок прояву статевої циклічності);

2) Роутери (маршрутизатори) – встановлюються у корівниках, де утримуються групи тварин та збирають інформацію з сенсорів щогодини і відправляють її на головний комп'ютер (координатор);

3) Координатор – забезпечує роботу антен і сенсорів, синхронізує збір та обмін інформацією між ними, конвертує отримані дані про стан тварин у графіки, які можна переглянути за допомогою браузера комп'ютера чи додатку CowManager для ОС Android/iOS.

4) Універсальна система управління стадом: взаємодія та синхронізація програмного забезпечення CowManager більш ніж із 40 системами управління для забезпечення найвищої ефективності роботи.